

 Luister naar

De meeste slaafgemaakten zijn niet bekeerd door de kolonisorator maar geloofden in de God van Abraham

OPINIE In dit herdenkingsjaar voor het slavernijverleden wijst Evelin-Pierre Dumfries erop dat veel slaven niet door de kolonisorator zijn bekeerd maar zelf al geloofden 'in dezelfde God die al door Abraham gediend werd'. Het bij de herdenking teruggrijpen op animistische rituelen doet een grote groep nazaten geen recht.

Evelin-Pierre Dumfries • gezondheidswetenschapper, intercultureel manager, geregistreerd toezichthouder en achterkleinkind van een vrijgekochte slaaf

maandag 7 augustus 2023 om 15:25

opinie & debat

'De ceremonieën van de slaven en nazaten waren gericht op het dankzeggen en het uitspreken van gebeden aan alleen de God van Abraham.'

---

beeld nd

In dit herdenkingsjaar voor de afschaffing van slavernij staan we uitgebreid stil bij het eindigen van de slavernij op 1 juli 1863. Dat mag gevierd worden onder dankzegging, als een overwinning op de gruwelijkheden van de zogeheten trans-Atlantische slavernij.

Het is een vrijheid die door de nazaten van slaven bezongen wordt met liederen die hun ontstaansgeschiedenis in de Bijbel vinden. Veel gospelliederen met hun aanstekelijke ritmes, die ook vandaag de dag de hitlijsten halen, klinken nog steeds in Afro-Amerikaanse, evangelische en pinksterkerken.

Deze nog steeds groeiende kerken, die door veel nazaten van tot slaaf gemaakten bezocht worden, vallen op in een maatschappij waarin de ontkerkelijking verder toeneemt. Met deze beroemde kerkelijke liederen getuigen nazaten van hun identiteit, hun Afrikaanse oorsprong, die ze op basis van overlevering meegekregen hebben en waarbij de oorsprong verankerd is in dezelfde God die al door Abraham gediend werd.

De Nederlandse staat en vele huidige nazaten van slaven hebben het volledig mis als men de Surinaamse winti en de Caribische tambú, animistische religies met animistische muziekuitingen, als de eigenlijke Afrikaanse religie van de tot slaaf gemaakten beschouwt. Reeds in de vijftiende eeuw, dat is nog voor de koloniale uitbuiting van slaven, was het geloof van veel Afrikanen en ook van veel trans-Atlantische slaven 'abrahamitisch'. Dat wil zeggen, dit waren geloofsrichtingen die hun ontstaan vinden in de beroemde aartsvader Abraham. Denk aan het christendom, jodendom en de islam.

animistische rituelen

Het is daarom bijzonder dat tijdens bijvoorbeeld de 1 juli-vieringen animistische ceremonieën plaatsvinden, zoals het aanroepen van voorouders en dode geesten. Daar nemen nazaten nadrukkelijk afstand van. Een deel van hen herkent zich daar niet in. De

geschiedenis leert dat deze 'winti'-geloofsleer niet gepraktiseerd werd onder het merendeel van de Nederlands-Caribische slaven en hun nazaten, noch ten tijde van de slavernij noch ten tijde van de verkregen vrijheid. Vele slaven zijn in het geheel niet onder deze geloofsleer geboren en opgegroeid.

De meeste slaven in het Caribische, overzeese Nederlandse gebied waren katholiek, nog voordat Nederland slavernij in de Caribische delen bedreef. Met de afschaffing werden een aantal Caribische vrijgekochte slaven protestants. In Suriname behoorden de meeste slaven ten tijde van de afschaffing tot de zogeheten hernhutters, de huidige Evangelische Broedergemeente, een evangelicale stroming.

De ceremonieën van de slaven en nazaten waren gericht op het dankzeggen en het uitspreken van gebeden aan alleen de God van Abraham. Die God had hen en ook vele van hun voorouders geholpen en verlost van en geholpen tijdens de vlucht naar vrijheid. Tijdens deze religieuze ceremonieën was er geen plaats voor beelden of symbolen die deden denken aan dode voorouders, denk aan een masker.

rol van kerken

Het is van groot belang stil te staan bij wat de tweehonderd jaar durende slavernij echt inhield en bij de gruwelijkheden van toen, de verhalen, de beelden en hoe ze overleefd hebben. Dat we stilstaan bij de vrijheidsstrijders van toen en hun strijd voor afschaffing. Bij het echte verhaal. Het verhaal waarom de dag van het afschaffen van de slavernij een feestdag is en ook gevierd mag worden, in geloof. Stilstaan bij de verhalen van nazaten nu, die de maatschappelijke gevolgen ondervinden, zowel economisch, maatschappelijk en als het gaat om opleiding en kansen.

Het is belangrijk dat de kerken daarin een rol krijgen, ook bij de verwerking van alle gevolgen, een rol die ze ook al hadden bij de afschaffing, toen dit in de kerken geproclameerd en gevierd werd. Dan zijn het plekken van hoop, toen en nu.

Dit is een opiniebijdrage. De mening van de auteur is niet per se het standpunt van de redactie. Wilt u reageren? Stuur dan een brief (maximaal 200 woorden) naar opinie@nd.nl

 Mail de redactie

 sluiten

3/3 ARTIKELEN
GELEZEN

Sluit u aan en krijg
onbeperkt toegang tot
al onze verhalen.

[bekijk abonnementen](#)

Betalende leden
maken vitale
christelijke
journalistiek
mogelijk